

Michał Gornowicz

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

ORCID: 0000-0002-1391-0623

michal.gornowicz@uwm.edu.pl

Charakter prawny delegowania przez radę dyrektorów prowadzenia spraw spółki na rzecz dyrektorów wykonawczych w prostej spółce akcyjnej

Delegacja uprawnień rady dyrektorów na rzecz dyrektorów wykonawczych w prostej spółce akcyjnej (dalej jako PSA) została wprowadzona do polskiego systemu prawnego wraz z przepisami dotyczącymi PSA, co miało miejsce 1 lipca 2021 r. Podstawą delegacji jest art. 300⁷⁶ § 1 Kodeksu spółek handlowych (dalej jako k.s.h.), stanowiący że regulamin rady dyrektorów lub uchwała rady dyrektorów może przewidywać delegację niektórych albo wszystkich czynności prowadzenia przedsiębiorstwa spółki na jednego dyrektora albo niektórych dyrektorów (dyrektorzy wykonawczy). Wskazany przepis jest typową dla systemu prawa brytyjskiego konstrukcją prawną, zakładającą wyodrębnienie kompetencyjne w ramach jednego organu spółki pomiędzy uprawnienia zarządcze i nadzorcze. Zgodnie z sekcją 154 ust. 2 Companies Act – brytyjskiego odpowiednika k.s.h. – spółka kapitałowa powinna posiadać przynajmniej dwóch dyrektorów. Co prawda ustawodawca brytyjski nie precyzuje, o jaki rodzaj dyrektorów chodzi, natomiast przyjmując zasady jego racjonalności, należy założyć, że jeden z nich powinien posiadać status dyrektora wykonawczego, a drugi niewykonawczego, odpowiedzialnego za sprawowanie w spółce nadzoru. Uwzględnienie wskazanego rozwiązania zapewnia równowagę funkcjonowania PSA z jasnym podziałem kompetencyjnym między poszczególnych członków rady dyrektorów. W trafnym założeniu legislatora przewidziany podział ma być dostosowany do bieżących potrzeb założycieli spółki, zapewniając tym samym wzrost elastyczności prowadzonych przez nich przedsiębiorstw¹.

¹ J.B. Andersson, *European model Companies Act*, Kopenhaga 2017, s. 187–188; M. Leśniak, M. Skora, B. Sołtys (red.), *Kodeks spółek handlowych po 20 latach obowiązywania*, Warszawa 2022; R. Tanajewska, A. Malarewicz-Jakubów, P. Czaplicki, *Dualistyczny a monistyczny model zarządzania prostą spółką akcyjną – perspektywa zmian ksh w zakresie reprezentacji i prowadzenia*

Unormowanie wynikające z art. 300⁷⁶ § 1 k.s.h. nie posiada swojego odpowiednika w przepisach dotyczących ugruntowanego w polskim systemie prawnym dualistycznego modelu zarządzania pozostałymi spółkami kapitałowymi (spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjnej). Na gruncie funkcjonowania typowej dla spółek osobowych spółki jawnej, w której nie przewidziana została możliwość powołania organów, ustawodawca podejmuje próbę podziału kompetencyjnego między poszczególnych wspólników. Wyrazem wskazanego twierdzenia jest art. 40 § 1 k.s.h., który stanowi, że prowadzenie spraw spółki może być powierzone jednemu lub kilku wspólnikom bądź na mocy umowy spółki, bądź na podstawie późniejszej uchwały wspólników. Z chwilą podjęcia uchwały w przedmiotowej sprawie pozostali wspólnicy z mocy prawa zostają pozbawieni prowadzenia spraw nieprzekraczających zakres zwykłych czynności, co oznacza w praktyce brak możliwości sprzeciwienia się samodzielnym decyzjom pozostałych wspólników. Wspólnik wyłączony od prowadzenia spraw spółki zachowuje jednak określone uprawnienia kontrolne poprzez prawo do osobistego zasięgania informacji o stanie majątku i interesów spółki, a także prawo do osobistego przeglądania ksiąg i dokumentów spółki, co wynika wprost z art. 38 § 2 k.s.h., stanowiącym że nieważne jest umowne ograniczenie prawa wspólnika do osobistego zasięgania informacji o stanie majątku i interesów spółki oraz umowne ograniczenia prawa do osobistego przeglądania ksiąg i dokumentów spółki. Analizowane przepisy przewidują wyodrębnienie kompetencyjne na kształt dualistycznego modelu funkcjonowania spółką pomiędzy prowadzeniem spraw spółki a kontrolą. Z treści przepisów wynika co prawda, że analizowany podział kompetencyjny nie jest kompletny, nie obejmując reprezentowania spółki, jednakże zasygnalizowana kwestia może zostać unormowana na mocy postanowień umownych spółki².

Literatura przedmiotu poświęca sporo uwagi kwestii związanej z szeroko rozumianym charakterem prawnym uchwał podejmowanych przez poszczególne organy spółek kapitałowych (głównie chodzi o spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjne), prowadząc rozważania, czy mają one status czynności prawnej, czy też nie. Relatywnie krótki termin obowiązywania przepisów o PSA oraz niewielkie tradycje prawne monistycznego modelu zarządzania spółką w polskim systemie prawnym skłaniają do podjęcia rozważań dotyczących analizy charakteru prawnego uchwał w przedmiocie delegowania przez radę dyrektorów prowadzenia spraw spółki na rzecz dyrektorów wykonawczych w PSA. Chodzi w szczególności o zasygnalizowanie ewentualnych odrębności wynikających z charakteru prawnego uchwał organów w ramach dualistycznego oraz monistycznego modelu zarządzania spółkami kapitałowymi.

spraw spółek, Warszawa 2022, s. 339; M. Kozuchowski, M. Macieszczak, B. Woźniak (red.), *Prosta spółka akcyjna. Komentarz ze wzorami*, Warszawa 2021, s. 287.

² J. Jara (red.), *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, wyd. trzecie, Warszawa 2020, s. 189.

Treść art. 300⁷⁶ § 1 k.s.h. nie ma charakteru bezwzględnie obowiązującego. W literaturze przedmiotu wskazuje się, że delegacja obowiązków na rzecz dyrektorów nie może pozostawać w sprzeczności z dyspozycją art. 300⁷⁶ k.s.h., odwołującego się do zasady kolegialności organu, czego przejawem jest fakt, że podejmowanie decyzji o strategicznym znaczeniu dla spółki, ustalanie planów biznesowych, ustalanie struktury organizacyjnej przedsiębiorstwa spółki, ukształtowanie podstawowych funkcji związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa, a także powoływanie prokurenta wymagają uprzedniego podjęcia uchwały przez radę dyrektorów. Co więcej, powołanie dyrektora wymaga zgody wszystkich dyrektorów, niezależnie od delegowanych mu praw i obowiązków³.

Z literalnego brzmienia przepisu art. 300⁷⁶ § 1 k.s.h. wynika, że delegacja nie może być ustanowiona na rzecz wszystkich dyrektorów, co stanowi przejaw racjonalności ustawodawcy. Członkom rady dyrektorów nieobjętych przedmiotową delegacją przypisuje się status dyrektorów niewykonawczych odpowiedzialnych za nadzór w spółce. Celem wprowadzenia komentowanego przepisu jest zapewnienie równowagi kompetencyjnej, w której obowiązuje jasny podział uprawnień czynności zarządczo-nadzorczych⁴. Wewnętrzne wyodrębnienie strukturalne wspomnianych uprawnień nie gwarantuje należytego wykonywania nadzoru w PSA, ponieważ posiedzenia rady dyrektorów z jednoczesnym udziałem dyrektorów wykonawczych i niewykonawczych nie wpływałyby pozytywnie na jakość wykonywanego w spółce nadzoru, powodując tym samym możliwość wystąpienia konfliktów interesów w spółce. W odpowiedzi na wyrażone wątpliwości ustawodawca wprowadza możliwość wyodrębnienia komitetów dyrektorów wykonawczych i niewykonawczych. Obowiązkiem pierwszego spośród nich jest prowadzenie spraw spółki, z kolei drugiego – sprawowanie stałego nadzoru nad prowadzeniem spraw spółki. Ustawodawca trafnie przyjmuje bowiem, że ewentualne ustanowienie delegacji kompetencji na rzecz dyrektorów powinno być determinowane indywidualnymi potrzebami założycieli spółki. Jak wskazuje się w doktrynie, wykorzystanie wskazanego podziału znajduje swoje szczególne uzasadnienie w PSA prowadzących działalność gospodarczą o szerokim wymiarze, które do prawidłowego funkcjonowania w sposób szczególnie potrzebują wyspecjalizowanych podmiotów odpowiedzialnych za zarząd i nadzór. Z kolei w PSA prowadzących działalność gospodarczą na niewielką skalę rada dyrektorów składa się z kilku członków, ustanowienie delegacji może okazać się zbędne, co przemawiałoby za przyjęciem zasady kolegialności funkcjonowania rady dyrektorów wynikającej z art. 300⁷⁶ k.s.h. Co istotne, podział kompetencyjny w ramach rady dyrektorów nie skutkuje

³ M. Koźuchowski, M. Macieszczak, B. Woźniak (red.), op. cit., s. 287; R. Adamus, P. Malinowski (red.), *Prosta spółka akcyjna. Komentarz*, Warszawa 2021, s. 308.

⁴ Dostrzegając zalety delegowania kompetencji na rzecz dyrektorów wykonawczych, należy wskazać, że w spółkach o niewielkich rozmiarach, w której powoływanych jest zaledwie kilku dyrektorów, przedmiotowy podział jest zbędny.

uchyleniem odpowiedzialności wszystkich dyrektorów za strategiczne kierowanie spółką i jej należyta organizację. Powyższy fakt oznacza, że mogą oni ponosić odrębną odpowiedzialność w ramach działalności dyrektorów wykonawczych i członków rady dyrektorów⁵.

Pojęcia „prowadzenie przedsiębiorstwa spółki” oraz „prowadzenie spraw spółki” należy traktować tożsamo⁶. Definicja prowadzenia spraw spółki jest rozumiana jednolicie przez doktrynę. Poszczególni przedstawiciele literatury przedmiotu zgodnie wskazują, że analizowane uprawnienia dotyczą czynności o charakterze wewnętrznym w spółce. Przekroczenie zakresu pojęciowego prowadzenia spraw spółki występuje wówczas, gdy podejmowane są określone czynności prawne z tzw. podmiotem zewnętrznym, niezwiązanym z bieżącym funkcjonowaniem spółki. W świetle stanowiska przyjętego przez Andrzeja Kidybę przez prowadzenie spraw spółki należy rozumieć realizację wewnętrznych stosunków spółki, rozumianych jako czynności organizacyjne, takie jak np. podjęta uchwała organu. Na kanwie przywołanej definicji „prowadzenie spraw jest pewnym procesem, polegającym na podejmowaniu uchwał, wydawaniu decyzji i opinii oraz organizowaniu działalności spółki”⁷. Podobnie rozumiana jest definicja prowadzenia spraw spółki przez innych przedstawicieli doktryny, którzy twierdzą, że dotyczy ona „podejmowania decyzji gospodarczych, organizacyjnych i personalnych, zarówno w wymiarze wewnętrznym, polegającym na wypracowywaniu rozstrzygnięć i występowaniu wobec innych organów oraz podległych jednostek”. Pojęcie prowadzenia spraw spółki zostało ukształtowane nie tylko przez doktrynę prawniczą, ale również przez orzecznictwo sądowe, które zgodnie przyjmuje, że „prowadzenie spraw spółki oznacza podejmowanie decyzji gospodarczych w spółce, które należą co do zasady do sfery stosunków wewnętrznych spółki”. Z punktu widzenia zasad tworzenia prawidłowej techniki legislacyjnej za niewłaściwe należy uznać sformułowanie przepisu art. 300⁷⁶ k.s.h., które dla określenia tej samej kwestii używa dwóch odmiennych określeń: „prowadzenie przedsiębiorstwa spółki” oraz „prowadzenie spraw spółki”⁸.

Analizując treść art. 300⁷⁶ § 1 k.s.h., nasuwa się wątpliwość co do zakresu przedmiotowego stosowania wskazanego przepisu. Co prawda z literalnego brzmienia regulacji wynika, że przedmiotem delegacji mogą być czynności obejmujące prowadzenie spraw spółki, to w analizowanym kontekście nasuwa się pytanie, czy, a jeżeli tak, to na jakiej podstawie prawnej, przedmiotem

⁵ A. Kidyba, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz do art. 1–300*, 2022, Lex, art. 300⁷⁶; G. Kozieł, *Prosta spółka akcyjna. Komentarz do art. 300¹–300¹³⁴*, Warszawa 2020, nb 4.

⁶ G. Kozieł, *Prosta spółka...*, s. 345.

⁷ A. Kidyba, *Komentarz aktualizowany do art. 301–633 k.s.h.*, 2020, Lex, art. 368.

⁸ Wyrok SA w Warszawie z 6 czerwca 2017 r., sygn. akt. I ACa 514/16; M. Bieniak, *Prosta spółka akcyjna*, [w:] J. Bieniak, M. Bieniak, G. Nita-Jagielski, K. Oplustil, R. Pabis, A. Rachwał, M. Spyra, G. Suliński, M. Tofel, M. Wawer, R. Zawłocki, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, Warszawa 2022, s. 1037.

delegacji mogą być czynności w zakresie nadzoru w spółce. Skoro dyspozycja przepisu art. 300⁷⁶ § 1 k.s.h. nie przewiduje zakazu delegacji czynności nadzorczych na rzecz dyrektorów w PSA, to za dopuszczalne należy uznać delegację na rzecz dyrektorów niewykonawczych czynności o charakterze nadzorczym. Z punktu widzenia interesu spółki przyjęcie wskazanego rozwiązania jest ze wszech miar uzasadnione, ponieważ doprowadza do wyraźnego wyodrębnienia kompetencyjnego między czynnościami związanymi z prowadzeniem spraw a nadzorem spółki.

Zgodnie z art. 300⁷⁶ § 2 k.s.h. prawa dyrektora do reprezentowania spółki nie można ograniczyć ze skutkiem prawnym wobec osób trzecich. Przedmiotowa kompetencja przysługuje dyrektorom we wszystkich czynnościach sądowych i pozasądowych, które nie mogą zostać ograniczone wobec osób trzecich. W związku z powyższym delegacja uprawnień nie wyklucza możliwości reprezentowania spółki przez dyrektorów wykonawczych oraz niewykonawczych. Powyższy fakt wynika wprost z treści art. 300⁷⁶ § 2 k.s.h. Ustanowienie delegacji nie powoduje utraty ich członkostwa w radzie dyrektorów, którego konsekwencją jest co do zasady wykonywanie uprawnień zarządczo-nadzorczych. Mimo uprzedniego ustanowienia delegacji może dojść do wystąpienia stanu faktycznego, w którym zarówno dyrektorzy wykonawczy, jak i niewykonawczy będą uprawnieni do wykonywania tych samych uprawnień, co może potencjalnie rodzić spory wewnętrzne o charakterze kompetencyjnym. W związku z tym sprawność bieżącego funkcjonowania spółki w największym stopniu będzie uzależniona od wewnętrznych relacji panujących między poszczególnymi członkami rady dyrektorów⁹.

Organizację rady dyrektorów może zostać ukształtowana poprzez powołanie jednego dyrektora wykonawczego posiadającego pełnię uprawnień w zakresie prowadzenia przedsiębiorstwa spółki, a także jednego dyrektora niewykonawczego odpowiedzialnego za sprawowanie nadzoru nad prowadzeniem spraw spółki¹⁰. Ustanowienie dyrektorów wykonawczych kreuje po ich stronie ściśle określony zakres obowiązków w zakresie prowadzenia spraw spółki, co może wiązać się z potrzebą uzupełnienia dotychczasowej lub zawar-

⁹ W uregulowaniach w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością i spółce akcyjnej ustawodawca – w pewnych okolicznościach – dopuszcza możliwość reprezentowania spółki przez dyrektorów niewykonawczych. Zgodnie z art. 300⁷⁶ § 3 k.s.h. umowa spółki może przewidywać, że w umowie, jak również w sporze między spółką a dyrektorem wykonawczym, spółkę może reprezentować także dyrektor niewykonawczy działający na podstawie uchwały rady dyrektorów podjętej wyłącznie przez dyrektorów niewykonawczych – zob. G. Kozieł, *Prosta spółka...*, s. 348.

¹⁰ K. Reszczyk-Król, *Prosta spółka akcyjna*, [w:] Z. Jara (red.), op. cit., s. 1525. W analizowanym kontekście nasuwa się pytanie, które z zaproponowanych rozwiązań byłoby z punktu widzenia interesu spółki korzystniejsze. W ocenie autora należy się opowiedzieć za możliwie jak najszerszym przyznaniem uprawnień dyrektorom wykonawczym, ponieważ mają oni wówczas większą płaszczyznę do wykonywanych obowiązków. W przypadku niesatysfakcjonujących działań podejmowanych przez delegowanych uprzednio dyrektorów wykonawczych w każdej chwili można ich odwołać.

cia odrębnej umowy cywilnoprawnej (zlecenia, kontraktu menadżerskiego)¹¹. Zakres ustanowionej na rzecz dyrektorów wykonawczych delegacji może być odmienny, bowiem ustawodawca nie wprowadza w tym zakresie żadnych ograniczeń, co oznacza w praktyce, że jeden spośród nich – w zależności od indywidualnych potrzeb spółki – może być w większym stopniu obciążony prowadzeniem spraw spółki, a drugi w mniejszym stopniu¹². W związku z powyższym szczegółowy zakres delegowanym dyrektorom kompetencji powinien być ustanowiony na mocy: 1) umowy PSA, 2) regulaminu rady dyrektorów, 3) uchwały rady dyrektorów. Jak słusznie zauważa się w piśmiennictwie, regulamin rady dyrektorów oraz uchwała rady dyrektorów nie mogą być sprzeczne z umową spółki. W przypadku gdy postanowienia umowne wykluczają możliwość wyodrębnienia dyrektorów wykonawczych i niewykonawczych w PSA, nie jest dopuszczalne delegowanie ich na mocy regulaminu rady dyrektorów lub uchwały rady dyrektorów¹³.

W wyniku ustanowionej delegacji dojdzie do wyodrębnienia w ramach monistycznego organu funkcji *stricte* zarządczych i funkcji nadzorczych oraz związanego z tym podziału tych funkcji między dyrektorów wykonawczych oraz dyrektorów niewykonawczych, których zadaniem będzie sprawowanie stałego nadzoru nad prowadzeniem przedsiębiorstwa spółki przez dyrektorów wykonawczych (por. art. 300⁷⁵ § 1 zdanie drugie k.s.h.). W tym celu w ramach rady może zostać również powołany komitet z wyłącznym udziałem dyrektorów niewykonawczych (art. 300⁷⁵ § 4 k.s.h.). Tym samym akcjonariusze PSA posiadają pełną swobodę decyzyjną, czy ukształtowanie modelu zarządzania spółką powinno nastąpić w oparciu o umowę spółki, czy też analizowana kompetencja powinna zostać przyznana radzie dyrektorów¹⁴.

Przedstawione rozważania prawne dotyczące prawnych aspektów delegowania przez radę dyrektorów prowadzenia spraw spółki na rzecz dyrektorów mają ułatwić precyzyjne wskazanie charakteru prawnego delegowania przez radę dyrektorów prowadzenia spraw spółki na rzecz dyrektorów wykonawczych w PSA. Realizacja wskazanego celu wymaga uprzedniego określenia charakteru prawnego aktu głosowania poprzedzającego podjęcie uchwały, będącego jednostronną czynnością prawną, stanowiącą wolą indywidualnie oznaczonych członków rady dyrektorów. Skutkiem procedury głosowania jest podjęcie uchwały będącej z kolei wielostronną czynnością prawną¹⁵. W ramach głosowania nad podejmowaną uchwałą wyrażane przez członków rady dyrektorów oświadczenie woli powinno być określane jako czynność konwencjonalną,

¹¹ G. Kozieł, *Prosta spółka...*, s. 348.

¹² M. Kozuchowski, M. Macieszczak, B. Woźniak (red.), op. cit.

¹³ M. Bieniak, op. cit., s. 1037.

¹⁴ K. Reszczyk-Król, op. cit., s. 1525.

¹⁵ S. Grzybowski, *System prawa cywilnego*, t. 1: *Część ogólna*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1985, s. 487.

w wyniku której dochodzi do transformacji woli piastunów organu w wolę podmiotu zbiorowego jakim jest rada dyrektorów. Jak trafnie zauważa Grażyna Cern, „uchwała stanowi jednolitą decyzję powstałą z wielu pojedynczych stanowisk podmiotów biorących udział w głosowaniu”¹⁶.

Akt głosowania obejmuje złożone przez członków rady dyrektorów oświadczenia woli o różnej treści, bowiem zmierza do podjęcia uchwały podlegającej ewentualnemu zaskarżeniu oraz wywołującej określone skutki prawne. Nie ulega wątpliwości, że uchwała rady dyrektorów w postaci ustanowienia delegacji uprawnień na rzecz dyrektorów wykonawczych wywołuje konkretnie oznaczony skutek prawny w postaci powierzenia wskazanym osobom określonego zakresu kompetencji¹⁷. Słusznie wskazuje Andrzej Kidyba, że podjęta przez radę dyrektorów jako organu kolegialnego uchwała stanowi wyraz woli większości (a nie wszystkich) członków organu działających wbrew woli mniejszości, co określane jest w literaturze przedmiotu jako zasada majoryzacji. Podejmowana przez członków rady dyrektorów uchwała powinna następować w zgodzie z interesem spółki, a różnice dokonywanych oświadczeń woli należy interpretować jako odmienną percepcję tego, co jest korzystne dla spółki¹⁸.

Charakter prawny uchwał organów spółek kapitałowych determinowany jest jej przedmiotem. Chodzi w praktyce o to, czy podjęcie określonej uchwały wywołuje ściśle określone skutki prawne, czy też nie. W odniesieniu do podejmowanych uchwał w zakresie ustanowienia delegacji uprawnień na rzecz dyrektorów wykonawczych nie ulega wątpliwości, że może ona wywołać skutek prawny w postaci modyfikacji sposobu realizowanych w PSA kompetencji, co w istotny sposób może zmienić dotychczasową strukturę organizacyjną spółki. Oddając głos nad uchwałą w przedmiocie delegowania dyrektorów wykonawczych, członkowie rady dyrektorów składają oświadczenia woli odpowiedniej treści zmierzające do osiągnięcia określonego skutku prawnego w postaci podjęcia uchwały (tj. wypracowania woli organu, a nie pojedynczego członka). Czynnością prawną nie będzie głos pojedynczej osoby, a jego wynik w postaci podjętej uchwały¹⁹.

Określając charakter prawny uchwały rady dyrektorów na gruncie art. 300⁷⁶ § 1 k.s.h., należy jej przypisać status pełnomocnictwa rodzajowego. Za przyjęciem wskazanej tezy w ocenie autora przemawia, po pierwsze, fakultatywność dyspozycji analizowanego przepisu, przewidującego – jak zauważono wcześniej – że członkowie rady dyrektorów mogą (ale nie muszą) podejmo-

¹⁶ G. Cern, *Uchwały organów spółek kapitałowych – czynność prawna?*, [w:] E. Gniewek, K. Górńska, P. Machnikowski (red.), *Zaciąganie i wykonywanie zobowiązań. Materiały III Ogólnopolskiego Zjazdu Cywilistów* (Wrocław, 25–27.9.2008 r.), Warszawa 2010, s. 26.

¹⁷ E. Płonka, *Uczestnictwo osób prawnych w walnym zgromadzeniu spółki kapitałowej*, „Państwo i Prawo” 1990, nr 45, s. 89–101.

¹⁸ S. Sołtysiński, [w:] S. Sołtysiński (red.), *Prawo spółek kapitałowych*, seria: System Prawa Prywatnego, t. XVIIIB, Warszawa 2010, s. 591.

¹⁹ M. Michalski, *Kontrola kapitałowa nad spółką akcyjną*, Kraków 2004, s. 314–316.

wać uchwały w przedmiocie ustanowienia na rzecz dyrektorów wykonawczych delegacji. W związku z powyższym inicjatywa w zakresie ustanowionej delegacji ma wynikać z wyłącznej woli członków organu opowiadających się za dokonaniem tej czynności (mocodawców), a nie przepisu wprowadzającego obligatoryjność dokonania analizowanej czynności prawnej. Po drugie, ustawodawca pozostawia członkom rady dyrektorów PSA szeroką swobodę w zakresie zakresu przypisanych dyrektorom uprawnień obejmujących niektóre albo wszystkie czynności związane prowadzenia przedsiębiorstwa spółki. Przedmiotowa delegacja w ramach podejmowanej uchwały może być ustanowiona w sposób szeroki dotycząc wszelkich płaszczyzn związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa spółki albo wąski, czego wyrazem byłoby wówczas oddelegowanie ich do realizacji wyłącznie wybranych obszarów wskazanych kompetencji. Po trzecie, wola członków rady dyrektorów determinuje liczbę ustanowionych dyrektorów. Może ich być ich kilku albo jeden, w zależności od indywidualnie oznaczonych potrzeb spółki²⁰.

Co prawda w literaturze przedmiotu wskazuje się wprost, że jednym ze źródeł przedstawicielstwa jest ustawa, co mogłoby przemawiać za przyjęciem twierdzenia, że uchwała rady dyrektorów PSA jest przedstawicielstwem ustawowym, a nie pełnomocnictwem rodzajowym. Dokonując wykładni systemowej dyspozycji art. 300⁷⁶ § 1 k.s.h., należy wskazać, że intencją ustawodawcy jest maksymalne ograniczenie swojej ingerencji w bieżące funkcjonowanie PSA. Wyrazem powyższego jest fakultatywność przedstawianego rozwiązania poprzez pozostawienie członkom organu szerokiej swobody w zakresie liczby ustanowionych dyrektorów wykonawczych wraz z możliwością przepisania im wąskiego lub szerokiego wachlarza uprawnień. Legislator wychodzi zatem z trafnego założenia, w świetle którego powyższe rozwiązanie może zostać wykorzystane, jeżeli usprawni bieżące funkcjonowanie spółki²¹.

Podsumowując prowadzone rozważania, należy wskazać, że na podstawowym determinantem umożliwiającym wskazać charakter prawny uchwały jest jej przedmiot. Rozstrzygnięcia wymaga bowiem wskazania, czy podejmowana przez członków organu wywołuje określone konsekwencje prawne, czy też nie. W ocenie autora uchwała rady dyrektorów w PSA w zakresie ustanowienia delegacji na rzecz dyrektorów wykonawczych wywołuje określone skutki prawne, stanowiąc tym samym czynność prawną będącą pełnomocnictwem rodzajowym. W wyniku ustanowienia delegacji prowadzenia spraw spółki na rzecz dyrektorów wykonawczych jest wyodrębnienie kompetencyjne w radzie dyrektorów na uprawnienia zarządcze oraz nadzorcze. Sygnalizowana kwestia powoduje tym samym, że w ramach konstrukcji prawnej typowej dla monistycz-

²⁰ M. Załucki (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, wyd. trzecie, Warszawa 2023, s. 267.

²¹ Ibidem, s. 267; M. Gutowski (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, wyd. trzecie, Warszawa 2021, s. 1021.

nego modelu zarządzania PSA pojawiają się elementy charakterystyczne dla dualistycznego systemu zarządzania związane z wyodrębnieniem kompetencyjnym. Przyjęcie analizowanego rozwiązania prawnego należy uznać za prawidłowe, ponieważ nie tylko pozytywnie wpływa na elastyczność bieżącego funkcjonowania spółki, ale minimalizuje również ryzyko związane z wystąpieniem konfliktu interesów w spółce między sferami „zarządczymi” a „nadzorczymi”²².

Wykaz literatury

- Adamus R., Malinowski P. (red.), *Prosta spółka akcyjna. Komentarz*, Wolters Kluwer, Warszawa 2021.
- Andersson J.B., *European model Companies Act*, Uniwersytet w Kopenhadze, Kopenhaga 2017.
- Bieniak M., *Prosta spółka akcyjna*, [w:] J. Bieniak, M. Bieniak, G. Nita-Jagielski, K. Oplustil, R. Pabis, A. Rachwał, M. Spyra, G. Suliński, M. Tofel, M. Wawer, R. Zawłocki, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, C.H. Beck, Warszawa 2022.
- Cern G., *Uchwały organów spółek kapitałowych – czynność prawna?*, [w:] E. Gniewek, K. Górską, P. Machnikowski (red.), *Zaciąganie i wykonywanie zobowiązań. Materiały III Ogólnopolskiego Zjazdu Cywilistów (Wrocław, 25–27.9.2008 r.)*, C.H. Beck, Warszawa 2010.
- Grzybowski S., *System prawa cywilnego*, t. 1: *Część ogólna*, Ossolineum, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1985.
- Gutowski M. (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, wyd. trzecie, C.H. Beck, Warszawa 2021.
- Jara J. (red.), *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, wyd. trzecie, C.H. Beck, Warszawa 2020.
- Kidyba A., *Kodeks spółek handlowych. Komentarz do art. 1–300*, 2022, Lex.
- Kidyba A., *Komentarz aktualizowany do art. 301–633 k.s.h.*, 2020, Lex.
- Kozieł G., *Prosta spółka akcyjna. Komentarz do art. 300¹–300¹³⁴*, C.H. Beck, Warszawa 2020.
- Kozuchowski M., Macieszczak M., Woźniak B. (red.), *Prosta spółka akcyjna. Komentarz ze wzorami*, Wolters Kluwer, Warszawa 2021.
- Leśniak M., Skora M., Sołtys S. (red.), *Kodeks spółek handlowych po 20 latach obowiązywania*, Wolters Kluwer, Warszawa 2022.
- Michalski M., *Kontrola kapitałowa nad spółką akcyjną*, Zakamycze, Kraków 2004.
- Płonka E., *Uczestnictwo osób prawnych w walnym zgromadzeniu spółki kapitałowej*, „Państwo i Prawo” 1990, nr 45.
- Reszczyk-Król K., *Prosta spółka akcyjna*, [w:] Z. Jara (red.), *Kodeks spółek handlowych*, C.H. Beck, Warszawa 2022.
- Sołtysiński S. (red.), *Prawo spółek kapitałowych*, seria: System Prawa Prywatnego, t. XVIII, C.H. Beck, Warszawa 2010.

²² M. Kozuchowski, M. Macieszczak, B. Woźniak (red.), op. cit., s. 287; R. Adamus, P. Malinowski (red.), op. cit., s. 309.

Tanajewska R., Malarewicz-Jakubów A., Czaplicki P., *Dualistyczny a monistyczny model zarządzania prostą spółką akcyjną – perspektywa zmian ksh w zakresie reprezentacji i prowadzenia spraw spółek*, Wolters Kluwer, Warszawa 2022.

Załucki M. (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, wyd. trzecie, C.H. Beck, Warszawa 2023.

Summary

Legal nature of the delegation by the board of directors of the conduct of the company's affairs to executive directors in a simple joint stock company

Keywords: commercial law, simple joint stock company, executive directors, delegation of competence.

The possibility of establishing a delegation of powers of the board of directors to executive directors in a simple joint-stock company (hereinafter referred to as PSA) was introduced into the Polish legal system with the PSA legislation, which took place on July 1, 2021. The basis of the delegation is Article 300⁷⁶ § 1 of the Polish Commercial Companies Code, stipulating that the bylaws of the board of Directors or a resolution of the board of directors may provide for the delegation of some or all of the activities of running the company's business to one director or certain directors (executive directors). The purpose of this article is to determine the legal nature of the delegation in question in the context of the operation of the PSA, which has been in force in the Polish legal system for a relatively short time. In view of the above, the issue raised by the Author has not been exhausted in the literature on the subject. As a result of the legal considerations undertaken, it has been established that the subject delegation of powers has the nature of a generic power of attorney, which results from the optionality of its establishment, the freedom to determine the scope of powers assigned to executive directors and their number.